

Số: /SGDDĐT-GDTrH

Bình Định, ngày tháng 8 năm 2022

V/v hướng dẫn đổi mới phương pháp
dạy học và kiểm tra, đánh giá môn
Ngữ văn ở trường phổ thông

Kính gửi:

- Trưởng phòng GDĐT các huyện, thị xã, thành phố;
- Hiệu trưởng các trường THPT và trực thuộc;
- Giám đốc Trung tâm Giáo dục thường xuyên tỉnh;
- Giám đốc Trung tâm GDNN-GDTX các huyện, thị xã, thành phố.

Thực hiện Công văn số 3175/BGDĐT-GDTrH ngày 21/7/2022 về việc hướng dẫn đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá môn Ngữ văn của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT); Công văn số 4020/BGDĐT-GDTrH ngày 22/8/2022 về việc hướng dẫn thực hiện nhiệm vụ giáo dục trung học năm học 2022-2023 của Bộ GDĐT và tinh thần chỉ đạo của Bộ trưởng Bộ GDĐT tại Hội thảo đổi mới dạy học và kiểm tra, đánh giá cấp trung học theo CTGDPT 2018 môn học Ngữ văn, Lịch sử (theo Công văn số 2920/BGDĐT-GDTrH ngày 08/7/2022 về việc tổ chức Hội thảo đổi mới dạy học và kiểm tra, đánh giá cấp trung học theo CTGDPT 2018 môn học Ngữ văn, Lịch sử), để khắc phục tình trạng dạy học nặng về thuyết giảng, đọc chép và yêu cầu thuộc lòng theo văn mẫu đối với môn Tiếng Việt (cấp tiểu học) và môn Ngữ văn (cấp trung học), gọi chung là môn Ngữ văn, Sở GDĐT yêu cầu lãnh đạo các đơn vị thực hiện những nội dung sau:

1. Đổi mới cách dạy và cách học môn Ngữ văn

a) Tăng cường hơn nữa việc phát huy tính tích cực, sáng tạo của học sinh trong quá trình học tập môn Ngữ văn; dành nhiều thời gian cho các hoạt động thực hành, vận dụng, trình bày, thảo luận để rèn kỹ năng đọc, viết, nói, nghe và cảm thụ thẩm mỹ theo yêu cầu mức độ với từng lớp học, cấp học. Trong quá trình dạy học, giáo viên cần giao nhiệm vụ học tập rõ ràng, phù hợp với khả năng của học sinh; nêu cụ thể các yêu cầu về sản phẩm mà học sinh phải hoàn thành; chú trọng kiểm tra, đánh giá, hỗ trợ, động viên học sinh thực hiện nhiệm vụ học tập.

b) Xây dựng kế hoạch bài dạy và tổ chức dạy học môn Ngữ văn theo hướng tăng cường rèn luyện cho học sinh phương pháp đọc, viết, nói và nghe; thực hành, trải nghiệm tiếp nhận và vận dụng kiến thức tiếng Việt, văn học thông qua các hoạt động học ở trong và ngoài lớp học.

- **Đối với dạy đọc:** Xác định rõ mục đích giúp học sinh biết cách đọc và tự đọc hiểu được văn bản; thông qua đó hình thành phẩm chất, nhân cách học sinh. Coi ngữ liệu là phương tiện và tìm hiểu ngữ liệu là cách thức để hình thành, phát triển năng lực đọc hiểu văn bản. Bên cạnh việc giúp học sinh hiểu được nội dung và hình thức của văn bản, cần chú ý trang bị cho học sinh công cụ, cách thức để đọc hiểu các văn bản có cùng thể loại hoặc loại hình với văn bản được học. Giáo viên có thể đưa ra những gợi ý, chỉ dẫn để giúp học sinh đọc nhưng không lấy việc phân tích, bình giảng của mình để áp đặt hay thay thế cho những suy nghĩ của học sinh; tránh đọc chép và yêu cầu học sinh ghi nhớ kiến thức một cách máy móc.

Gắn dạy đọc với các hoạt động dạy viết, nói, nghe, thực hành tiếng Việt và các hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp phù hợp với từng lớp học, cấp học.

- Đối với dạy viết: Chú trọng yêu cầu học sinh hình thành ý tưởng, biết cách trình bày ý tưởng một cách mạch lạc, sáng tạo, có sức thuyết phục để qua đó rèn luyện tư duy và cách viết các kiểu văn bản. Ở mỗi bước, giáo viên có thể sử dụng ngữ liệu minh họa một cách hợp lý giúp học sinh hiểu được đặc điểm hình thức, ngôn ngữ, phương thức biểu đạt của từng kiểu văn bản; từ đó, giúp học sinh hình thành kỹ năng viết của mình. Xây dựng và tăng cường sử dụng các bài tập dạy viết gắn với các tình huống thực tiễn và giả định để học sinh nhận thức được mối quan hệ giữa yêu cầu học viết trong nhà trường với nhu cầu tạo lập các sản phẩm viết trong đời sống.

2. Đổi mới đánh giá học sinh trong môn Ngữ văn

a) Việc đánh giá học sinh trong môn Ngữ văn cần đảm bảo nguyên tắc phát huy được những mặt tích cực của cá tính, trí tưởng tượng, năng lực ngôn ngữ, năng lực văn học, năng lực tư duy hình tượng và tư duy logic của học sinh.

b) Tập trung thiết kế và sử dụng các câu hỏi, bài tập yêu cầu học sinh vận dụng kiến thức đã học và kỹ năng đọc, viết, nói nghe và bối cảnh ngữ liệu mới; tạo cơ hội để học sinh khám phá những tri thức mới, đề xuất ý tưởng và tạo ra sản phẩm mới; gợi mở những liên tưởng, tưởng tượng, huy động được vốn sống vào quá trình đọc, viết, nói, nghe.

c) Trong việc đánh giá kết quả học tập cuối học kỳ, cuối năm học, cuối cấp học tránh dùng lại các văn bản đã học trong sách giáo khoa làm ngữ liệu xây dựng các đề kiểm tra đọc hiểu và viết để đánh giá chính xác năng lực học sinh, khắc phục tình trạng học sinh chỉ học thuộc bài hoặc sao chép nội dung tài liệu có sẵn.

d) Khuyến khích việc xây dựng và sử dụng các đề mở trong kiểm tra, đánh giá để phát huy cao nhất khả năng sáng tạo của học sinh. Xây dựng bộ công cụ đánh giá để hạn chế tính chủ quan, cảm tính của người chấm. Khi nhận xét, đánh giá các sản phẩm của học sinh, cần tôn trọng và khuyến khích cách nghĩ, cách cảm riêng của học sinh trên nguyên tắc không vi phạm những chuẩn mực đạo đức, văn hóa và pháp luật.

e) Đối với khối lớp 6, 7 và lớp 10 thực hiện kiểm tra, đánh giá theo Công văn này; đối với khối lớp 8, 9, 11 và lớp 12 khuyến khích các nhà trường vận dụng linh hoạt kiểm tra, đánh giá theo Công văn này.

3. Tăng cường chỉ đạo, quản lý hoạt động dạy học môn Ngữ văn

a) Các phòng GDĐT, các cơ sở giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên tiếp tục chỉ đạo các tổ, nhóm chuyên môn của các nhà trường xây dựng kế hoạch dạy học môn Ngữ văn theo hướng dẫn của Sở GDĐT tại Công văn số 1677/SGDĐT-GDTrH ngày 17/8/2021 về việc triển khai thực hiện chương trình giáo dục trung học năm học 2021-2022 (theo tinh thần Công văn số 5512/BGDĐT-GDTrH ngày 18/12/2020 của Bộ GDĐT); Công văn số 1343/SGDĐT-GDMN-TH ngày 25/6/2021 về việc hướng dẫn xây dựng kế hoạch giáo dục của nhà trường cấp tiểu học (theo tinh thần Công văn số 2345/BGDĐT-GDTH ngày 07/6/2021 của Bộ GDĐT); thường xuyên theo dõi, giám sát quá trình thực hiện đổi mới dạy học và kiểm tra, đánh giá trong môn Ngữ văn; tạo điều kiện thuận lợi và khuyến khích giáo viên tích cực, chủ động, sáng tạo trong dạy học và kiểm tra, đánh giá.

b) Tập trung đổi mới sinh hoạt chuyên môn của tổ, nhóm chuyên môn đối với môn Ngữ văn dựa trên nghiên cứu bài học. Tăng cường các hoạt động dự giờ để giáo viên có cơ

hội chia sẻ, trao đổi kinh nghiệm trong dạy học môn Ngữ văn theo hướng phát triển phẩm chất, năng lực học sinh. Tăng cường hoạt động trao đổi, chia sẻ kinh nghiệm về xây dựng kế hoạch dạy học môn Ngữ văn thông qua hội nghị, hội thảo, học tập, giao lưu giữa các trường nhằm đáp ứng yêu cầu của chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn theo Chương trình giáo dục phổ thông 2018.

Sở GDĐT yêu cầu các phòng GDĐT, các cơ sở giáo dục phổ thông và giáo dục thường xuyên chỉ đạo triển khai thực hiện đầy đủ, nghiêm túc các nội dung hướng dẫn trên đối với môn Ngữ văn từ năm học 2022 - 2023. Trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc, các đơn vị kịp thời báo cáo về Sở GDĐT (qua Phòng GDMN-TH, Phòng GDTrH, Phòng QLCLGD-GDĐT) để tổng hợp, đề xuất Bộ GDĐT giải quyết./.

Nơi nhận:

- Như trên (*để thực hiện*);
- Bộ GDĐT (*để báo cáo*);
- Giám đốc Sở GDĐT (*để báo cáo*);
- Các Phó Giám đốc Sở GDĐT;
- Lưu: VT, GDTrH, GDMN-TH, QLCLGD-GDĐT.

**KT. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC**

Lê Thị Diễm